

A koszorúérgörcs mibenléte, megelőzése és kezelése

- 2. / 4 -

Az angina pectoris diagnózisa

A diagnózis felállításánál a panaszok pontos ismerete és a szív koszorúerei állapotának felmérése egyaránt fontos, mert a tünetek erőssége ugyanis nem mindig áll arányban a kóros eltérés mértékével. Szükséges a kardiovaszkuláris rizikótényezők felmérése.

Igen fontos a panaszok felmérése abból a szempontból is, hogy különbséget lehessen tenni egyéb betegségek okozta mellkasi fájdalommal. Így például mellkasi fájdalmat okozhatnak különféle tüdőbetegségek melyek a mellhártya érintettségével járnak; bizonyos nyelőcsőbetegségek, elsősorban a savas regurgitáció; mozgásszervi, például a bordaporcokat érintő elváltozások, valamint az úgynevezett pánikbetegség.

• 1. - Fizikális vizsgálattal az angina nem mutatható ki, nincs jellemző szívzöreje, vérnyomás-értéke, stb.

Az egyéb artériák, például az alsó végtagi verőerek, a nyaki verőerek meglévő szűkülete csak valószínűsítik a diagnózist. Ha viszont a tünetek nitroglicerinnel nyelv alá helyezésével azonnal szűnnek, az angina pectoris diagnózisa nagyon valószínű.

• 2. - EKG: A szívizomzat oxigénhiányos állapota jellegzetes EKG-elváltozásokkal jár, pl. az S-T szakasz süllyedése, lapos vagy fordított T-hullám, jelentkezik, a Prinzmetal anginában S-T szakasz emelkedése látható.

Nyugalomban, panaszmentes helyzetben, ezek a tünetek hiányozhatnak is. Ilyenkor terheléses EKG-vizsgálatot végeznek, amikor a szív elektromos impulzusainak rögzítése, szobakerékpározás vagy futószőnyegen való séta illetve futás közben történik. Az angina elektrokardiográfiás kivizsgálása nemzetközileg elfogadott protokollok szerint történik.

A terheléses EKG-vizsgálat újralesztésben is jártas orvos felügyelete mellett történhet, előírt tárgyi feltételek (pl. defibrillátor, újralesztéshez szükséges eszközök, gyógyszerek, stb.) megléte esetén. A terheléses EKG az esetek nagy részének igazolására alkalmas.

Diagnosztikus szempontból nők esetében a terheléses EKG kevésbé megbízható, mint férfiaknál.

• 3. - Terheléses szívizotóp vizsgálattal

az egyszerű terheléses EKG vizsgálat érzékenysége növelhető. Bizonyos nyugalmi helyzetben meglévő EKG elváltozások mellett pedig csak így lehet a vizsgálatot értékelni. Ilyenkor a terheléses vizsgálat alatt a beteg a szívben felhalmozódó izotóp anyagot kap vénásan, melynek eloszlását megfelelő kamerákkal detektálják. Ha a vizsgált személy mozgásszervi, vagy egyéb okokból nem tud kerékpározni, vagy futni, a vizsgálat-hoz szükséges szívfrekvencia-

NŐK IDEÁLIS TESTTÖMEGE (kg)			
MAGAS- SÁG cm-ben	VÉKONY TEST- ALKAT	ÁTLAGOS TEST- ALKAT	ERŐS TEST- ALKAT
152	44-47	45-51	49-57
155	45-49	47-53	51-58
157	46-50	48-54	52-59
160	48-51	50-55	53-61
163	49-53	51-57	55-63
165	50-54	52-59	57-64
167	52-56	54-61	59-66
170	54-58	56-63	60-68
173	55-59	58-65	62-70
175	57-61	60-67	64-72
178	59-64	62-68	66-74

emelkedést vénásan beadott gyógyszer segítségével érik el.

• 4. - Az érfestéses röntgenvizsgálat (coronaria angiographia, e: koronária angiográfia) szívkatéterezéssel történik.

Ez az egyetlen módszer, mely a koszorúér állapotáról pontos információkat tud adni, miután azonban költséges és invazív, - azaz csak a testbe való behatolással - végezhető el, igyekeznek kiszűrni azokat az eseteket, ahol valóban szükséges ez az egyébként minimális kockázattal járó vizsgálat.

A katétert rendszerint a combartérián vezetik fel a koszorúerekig, ahová közvetlenül juttatják a kontrasztanyagot. Az érelzáródás helye, annak mértéke a röntgen sorozatfelvételeken jól kimutatható.

Az érszűkületet akkor tekintjük klinikailag jelentősnek, ha az ér átmérőjének csökkenése 70% felett van.

Ennél kisebb fokú szűkület jellemzően nem okoz tüneteket.

• 5. - Echokardiográfia (szívultrahang):

Alkalmas a myocardium anatómiai és funkcionális vizsgálatára. A szívizom, a bal kamra funkciója, a szívizomzat mozgása, ezek zavarai, a szívbillentyűk eltérései detektálhatók vizsgálattal.

Az angina pectoris négy súlyossági fokozatát szokták meghatározni attól függően, hogy mekkora fizikai megterhelés okoz panaszt.

A legenyhébb esetben a szokásos fizikai aktivitás - lépcsőjárás, gyaloglás - nem okoz panaszokat. **A legsúlyosabb állapotban** már nyugalmi állapotban is jelentkezik mellkasi fájdalom.

• 6. - Az elmúlt időszakban elterjedt 24 órás EKG monitor (u.n. Holter monitor) által derült fény az u.n. "silent" (csendes) angina viszonylag gyakori előfordulására, amikor is a szívizom átmeneti oxigénhiányát bizonyító EKG eltérések detektálhatók, a beteg egyidejű panasz nélkül.

Kezelés

Az állandó tünetekkel és kiszámítható terhelésre jelentkező stabil angina csupán gyógyszerekkel és életmódbeli változtatásokkal is kezelhető.

A dohányzással teljesen fel kell hagyni. A dohányzás abbahagyása azonnali rizikócsökkenéssel jár, azonban a nemdohányzók szintjére való csökkenés csak évek múlva következik be.

Az esetleges alapbetegségek (magas vérnyomás, cukorbetegség) hatékony kezelése alapvető követelmény.

Az angina instabillá válása azonban intenzív ellátást, műtétet igényel, mert a folyamat progresszív, az infarktus kockázata az idő múlásával egyre jelentősebb. És bár **műtét után** az ötéves túlélés jó arányt mutat (89-97%), **fokozott a súlyos koszorúér-elzáródás veszélye.**

Az intenzív kezelés célja kettős, egyrészt a rohamok gyakoriságát, súlyosságát, így a vérellátási zavar megszüntetését, a roham ismétlődésének megelőzését, másrészt a szívizominfarktus megelőzését, így a vérrögösödés elkerülését szolgálják.

Prizmetal ("variáns") angina esetén a rohamok kezelésében és megelőzésében a nitroglicerinnel és a kalciumcsatorna blokkoló gyógyszerek megfelelően hatékonyak.

(folytatás
a következő lapszámunkban)

Kereklevelű harmatfű (Drosera rotundifolia)

Leírás és előfordulás:

a harmatfüvek rovarokkal táplálkozó, kozmopolita növények, de nemzetségük jelentős része a déli félteke lágjainak lakója. Egyetlen hazai képviselőjük a kereklevelű harmatfű egyesével növő kicsiny növény. Jellegzetessége, hogy levelei szélesebbek mint a hosszuk, így kerekded alakúak. A leveleket vöröslő, mirigyes szőrök (tentakulumok) borítják, amelyek a rovarok megfogására és megemésztésére szolgálnak. Vékony száron nyíló, füzérszerű virágzatban a nyár második felében nyíló virágai fehéresek. Nálunk a szörványos tőzegmoha lágok erősen pusztuló, veszélyeztetett, a mezőgazdaságban használatos vegyszerekre igen érzékeny védett növénye. Eszmei értéke: 10.000 Ft.

Felhasznált része:

a leveles hajtás (*Droserae herba*).

Hatóanyagok:

1,4-naftokinon-származékok.

Hatások:

hurutoldó, köhögéscsillapító, görcsoldó, hörgőkoldást elősegítő és antibakteriális.

Ajánlott napi adagja:

3 gramm levél, ill. azzal egyenértékű kivonat.

Felhasználás:

a drogot önmagában vagy más köhögéscsillapító hatású drogokkal együtt gyógyteának elkészítve vagy alkoholos kivonat formájában makacs, száraz köhögés, hörghurut, számarköhögés és asztma kezelésére használják.

Figyelmeztetések:

mellékhatások és ellenjavallatok nem ismertek.

